

TİM REPORT

YALOVA

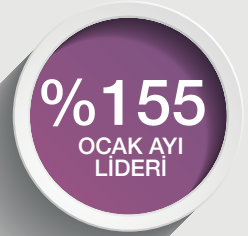
KARS

KASTAMONU

KARABÜK

TOKAT

İHRACATTA 2020 YILINA DAMGA VURAN

MARKA ŞEHİRLER

TARIM VE ORMAN BAKANI
BEKİR PAKDEMİRLİ
İLE ÖZEL RÖPORTAJ

ADNAN BALI
"İHRACATTA HIZLI TALEBE
HAZIRLIKLI OLMALIYIZ"

İhracatta dolu dizgin koşan kentler

Kastamonu

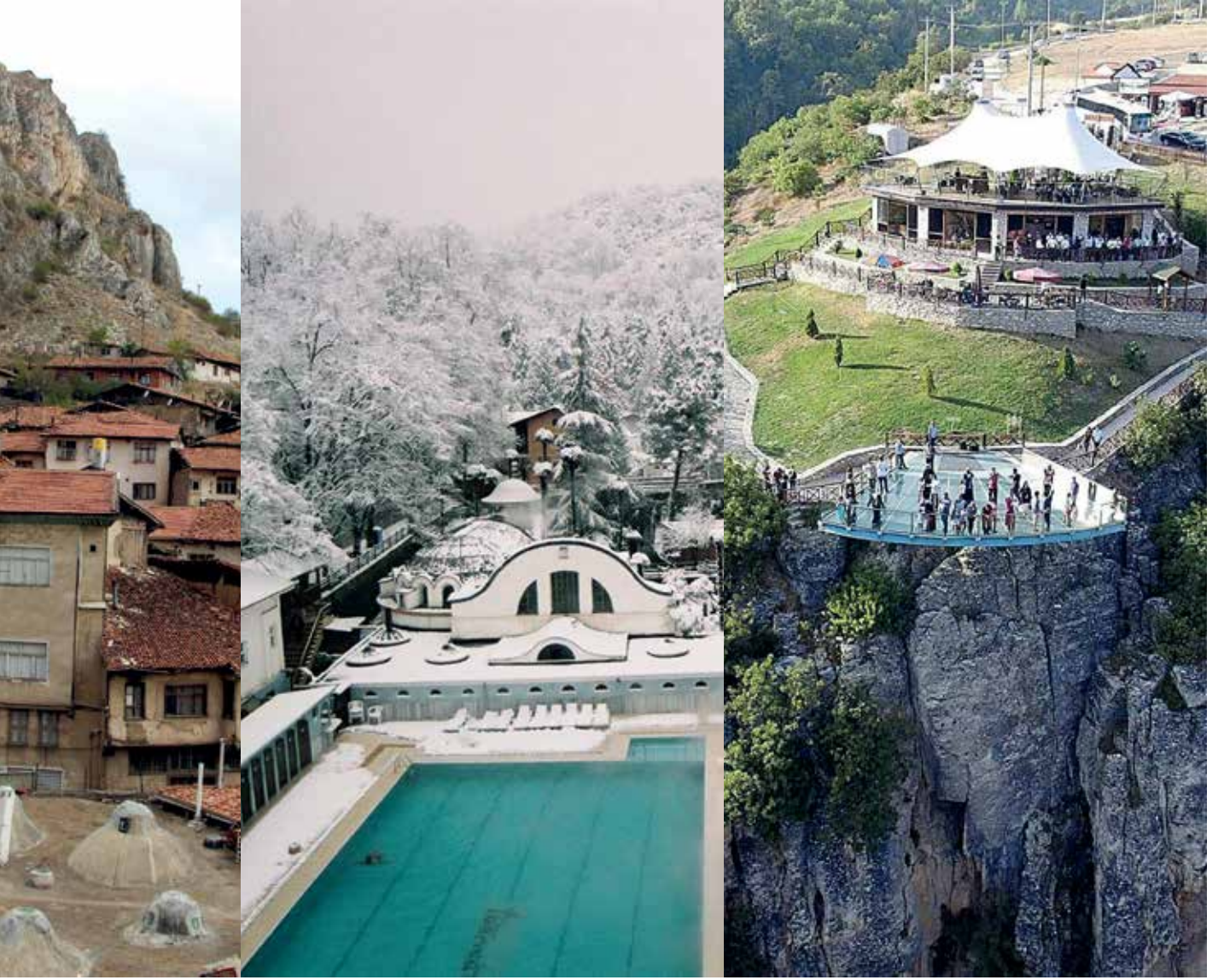
**%631
HAZİRAN**

Kars

**%799
HAZİRAN**

Türkiye ihracatında hemen her yıl yakaladıkları olumlu grafikte bölge ve ülke ekonomisine girdi sağlayan ve ilk sıralarda yer alan kentlere önceki sayımızda yer vermiştik. Bu sayımızda da 2020 yılı ilk yarısında önceki yıla oranla ay bazında bakıldığında ihracatta dikkat çekici artışların yaşandığı kentlerimizi mercek altına aldık.

Tokat

**%155
OCAK**

Yalova

**%981
MAYIS**

Karabük

**%110
OCAK**

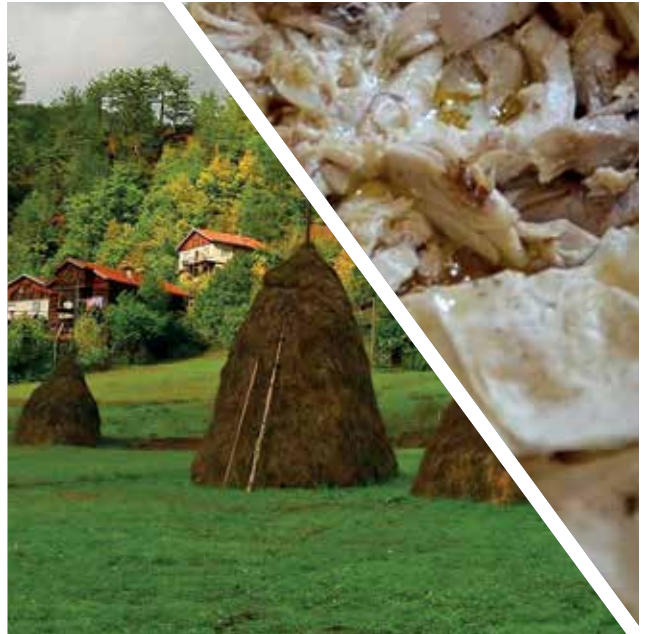
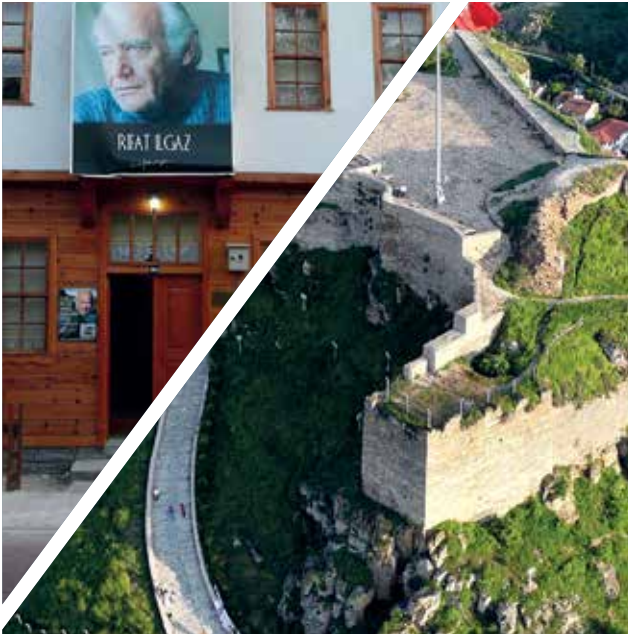

Karadeniz'in ihracatta yükselen yıldızı:

Kastamonu

Kastamonu, tarımın yanına sanayi üretimini de ekleyerek Türkiye'nin gözde şehirlerinden biri haline geldi. Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM) verilerine göre 2019 yılında rekor artışla ihracat gelirini 95 milyon dolara çıkararak Kastamonu, pandemiye rağmen yılın ilk yarısında da yükseliş performansını sürdürdü. Yılın ilk yarısında 148 milyon dolar ihracat yaparak dikkatleri üzerine çekti.

Kastamonu, doğal güzellikleri, sahip olduğu tarihi mirası ve inanç merkezleriyle Karadeniz'in saklı hazinesi konumunda...

Tarih boyunca Kaşkalar, Hititler, Paflagonyalılar, Romalılar gibi birçok medeniyete ev sahipliği yapan Kastamonu bugün birikimiyle ekonomik yönden her geçen gün daha da gelişiyor. Geçen yıl ihracatta bir sıçrama yapan Kastamonu, ihracat performansını yılın ilk yarısında da artırarak sürdürdü. Türkiye İhracatçılar Meclisi'nin (TİM) verilerine göre; bir önceki yılın ilk altı ayına göre şehrin ihracatı üç kattan daha fazla arttı. Bir önceki yıl 44 milyon dolar olan ilk yarı ihracatı, bu yıl 148 milyon dolara ulaştı. 2019 yılında toplam ihracatın 95 milyon dolar olduğunu hatırlatırsak, büyümenin boyutu daha çok dikkat çekecektir.

EKONOMİDE TARIMIN PAYI BÜYÜK

Kastamonu ekonomisi geniş ölçüde tarıma dayanıyor. Kastamonu'da gayri safi hasılanın % 40'ı tarımdan elde ediliyor. Buna karşın ilde sanayinin son yıllarda sıçrama yaptığı da bir gerçek. Kastamonu ayrıca Türkiye'nin orman bakımından en zengin bölgelerinden biri olduğundan ormancılığın da kalkınmada etkisi oldukça fazla.

Kastamonu'da 300 bin tona yakın meyve üretimi gerçekleşiyor. Başta üzüm, ardından elma, erik, zeytin ve fındık yetişen ürünler arasında yer alıyor. Buğday, arpa, mısır, pirinç, nohut, şeker pancarı, patates, kenevir ve sarımsak da yine bu bereketli toprakların verdiği ürünler arasında sayılıyor.

Şehirde hayvancılığın da ileri seviyede gelişmiş olduğunu söylemek yanlış olmaz. Sığır, manda, koyun, tiftik keçisi, kıl keçisi besleniyor. Arıcılık da oldukça gelişmiş olarak yapılıyor. Tiftik keçisinde ise Ankara ve Konya'dan sonra Kastamonu geliyor.

Doğal güzellikleriyle adını duyuran Kastamonu'da geçim kaynaklarından biri de elbette ormancılık... İsfendiyar ve Ilgaz Dağları ile yaylaları da kapsayan geniş ormanlar kentin adeta nefes alma noktalarını oluşturuyor. Orman ve

Kastamonu, 2019 yılından beri ihracatta hızlı büyüme sergiliyor. 2020 yılının ilk altı ayındaki ihracatı yüzde 300'ü aştı.

fundalık sahası yaklaşık 880 bin hektar olarak belirtiliyor. Ilgaz Dağları Milli Parkı ise ortalama 1090 hektarlık alana kurulu şekilde konumlanıyor.

KASTAMONU OSB ENDÜSTRİNİN MERKEZİ

Kastamonu Organize Sanayi Bölgesi Kastamonu-İnebolu yolu 18. kilometrede Gelindağ mevkiinde 122,5 hektarlık alanda konumlanıyor. Alt yapı inşaatına 1997 yılında başlanan organize sanayi bölgesine ulaşım kara yolu ve hava yolu ile sağlanıyor. Bölge dahilinde toplam 36 sanayi parseli bulunuyor. Bunlardan 28'i üretim aşamasında yer alıyor. Çeşitli faaliyetlerdeki bu firmalarda toplam bin 278 kişi istihdam ediliyor.

TEKSTİLDE YATIRIMLAR

KASTAMONU'YA KAYIYOR

Hazır giyim ihracatında büyük bir gelişme kaydeden Kastamonu, yatırımcıların da dikkatini çekiyor. Özellikle İstanbul'dan diğer bölgelere geçmeye başlayan tekstil yatırımlarının adresi çoğunlukla Kastamonu oluyor. Kastamonu ulaşım imkanları, doğal kaynakları, ham maddeye yakınlık, teşvik olanakları, yatırım fırsatları, kalifiye iş gücü potansiyeli ve yüksek yaşam kalitesi gibi avantajlarla her geçen gün girişimcilerin gözdesi haline geliyor.

Şubat ayında 2020 yılı yatırım programının da yürürlüğe girdiği Kastamonu'da, yüzlerce çiftçiye program kapsamında ulaşıyor. Burada 125 milyon TL'lik bütçeden en yüksek payı Kastamonu alıyor. Projenin amacına uygun olarak daha fazla çiftçiye ulaşmak ve bütçeyi en iyi şekilde değerlendirmek için altyapı projelerine ağırlık verilerek bu projelerin İl Özel İdaresi, belediyeler, birlikler ve kooperatifler ile imzalanacak protokoller kapsamında gerçekleştirilmesi planlanıyor.

KARADENİZ'İN ÇOK YÖNLÜ ŞEHİRİ

Kastamonu yukarıda da belirttiğimiz gibi oldukça derin bir tarihsel mirasa sahip. Bunun sonucu olarak müzeler, tarihi noktalar ve inanç merkezleriyle şekillenen turizmin de ekonomiye katkısı yadsınamayacak kadar çok. Kastamonu Kalesi, Arkeoloji Müzesi, Saat Kulesi, Liva Paşa Konağı Etnografya Müzesi, Pompoiopolis Antik Kenti, Evkaya Mezarları, Nasrullah Camii, İsmail Bey Külliyesi, Kent Tarihi Müzesi, Yakupağa Külliyesi ve Hepkebirler Camii gibi lokasyonlar turistlerin oldukça ilgisini çeken yapılar.

Kastamonu ilinin doğal güzellikleri de dillere destan. Bunlardan Ilgaz Kayak Merkezi, Kastamonu için yeni bir istihdam alanı açmış durumda. Kısa sürede kış turizminin gözdelelerinden biri haline gelen merkezde, Aralık-Mart ayları arası oldukça yoğun geçiyor. Bunun yanı sıra Ilgaz Dağları Milli Parkı ve Küre Dağları Milli Parkı da yine doğal güzellikleriyle göz kamaştırırken, kamp turizmi için uygun bir alan olarak tanımlanıyor.

En yüksek ihracat artışı

Kars'ta

Ekonomisi büyük oranda tarım ve hayvancılığa bağlı olan Kars, son yıllarda turizmin ve turizme bağlı hizmet ve perakende sektörünün geliştiği bir il konumunda. 2019'da %134 ile ihracatını oransal olarak en çok artıran Kars, 2020'de de aynı performansını korudu. Türkiye İhracatçılar Meclisi verilerine göre şehirde ilk 6 ayda 583 bin dolar dış satım yapıldı.

Tarım sektörü özelinde hayvancılığa dayalı bir ekonomik yapıya sahip olan Kars ilinde mevcut sanayi yapısı da hammaddesini önemli oranda tarım sektöründen temin ediyor. Hayvansal ürünleri işleyen sanayi ise son yıllarda ciddi bir ilerleme kaydetti. Pandemi sürecinde artan sağlıklı gıda ihtiyacı birçok coğrafi işaretli ürüne sahip Kars'ın yükselişine destek oldu.

Geçtiğimiz yıl %134'lük rekorla ihracatını oransal bazda en çok artıran il ünvanını alan Kars, pandemi sonrası normalleşme sürecinde de liderliğe oynuyor. TİM verilerine göre Kars, normalleşme sürecinin başladığı haziran ayında bir önceki yıla kıyasla ihracatını %798,9 oranında arttırarak zirveye ortak oldu.

"TÜRKİYE GRAVYER PEYNİRİ TALEBİNİ KARŞILIYOR"

Kars ilinin önde gelen ticari ürünlerinde ilk üç sırada Kars balı, kaşar peyniri ve ülkede oldukça rağbet gören ve üretiminin tamamını üstlendiği gravyer peyniri geliyor.

Coğrafi yapıya bağlı olarak iki parçalı özellik gösteren bir bitkisel üretime sahip kentin toprak yapısı ve yükseltinin çok olması, kuzey bölgelerinde ağırlıklı tahıl ürünlerinin yetiştirilmesi için kullanılmasına neden olurken, güney bölgelerindeki toprak yapısı, alçak rakım ve sulama imkanları da bağ-bahçe tarımına olanak sağlıyor. Kars'ın ülke genelinde hayvancılık alanında en önemli il konumunda olmasını sağlayan özelliği ise geniş mera ve otlak alanlarına sahip olması. Bundan dolayı 2017 istihdam rakamlarına bakıldığında yarıdan fazlasının tarım sektöründe çalışanlar olduğunu görebiliyoruz.

Sektörler toplamına bakıldığında ise hizmet sektörünün Kars ekonomisinde %55 ile en büyük paya sahip olduğunu gözlemleyebiliriz.

"DEV İHRACAT TRENİNİN ÇIKIŞ YOLU KARS"

Kars Lojistik Merkezi, Aktaş sınır kapısı ve Bakü-Tiflis-Kars demiryolu projeleriyle Çin ve Avrupa ticaret yolundaki kültür ve ticaret merkezi olma özelliğini yeniden kazanan Kars, Kuzeydoğu Anadolu'nun yeni ekonomik çekim merkezi haline geldi. Çıkış noktası Kars olan 940 metre uzunluğundaki Bakü-Tiflis-Kars ihracat treni, şu an 2 bin 500 ton kapasiteyle bütün ticaret dünyasının hizmetine açık. Trenin Ticaret ve Ulaştırma Bakanlığı'nın koordinasyonuyla günlük 6 bin ton kapasiteye ulaştırılması hedefleniyor. Kars'tan hareket ederek 9 günlük yolculuk sonrası Özbekistan'a ulaşan ihracat treni koronavirüs sebebiyle birçok ülke ihtiyaçlarına çözüm getiriyor.

"DOĞU EKSPRESİ" KARS TURİZMİNE CANLILIK GETİRDİ"

Ankara'dan Kırıkkale, Kayseri, Sivas, Erzincan ve Erzurum güzergahını izleyen Doğu Ekspresi treni, yaklaşık 24 saatlik yolculuğun ardından yolcularını Kars'a ulaştırıyor.

Ankara ile Kars arasındaki seferlerde Doğu Ekspresi ile şehri ziyaret eden yurtiçinden ve yurtdışından turistler UNESCO dünya kültür mirasları arasında yer alan Ani harabeleri ve Sarıkamış gibi tarihe adını yazdırmış yerleri ziyaret ederek, Kars'a özgü lezzetleri tadarak hem kentin turizmini canlandırıyor, hem de kentin ekonomisine katkıda bulunuyorlar.

2020'nin istikrarlı ihracatçısı;

Tokat

Bölgesindeki Samsun, Çorum ve Amasya'ya nazaran daha az ihracat hacmine sahip Tokat, 2020 yılı itibarıyla ihracatta atağa kalktı. Yılın dört ayında en fazla ihracatını artıran ilk 10 il arasına girmeyi başardı.

Şu sıralar kiraz ihracatıyla gündemde olan Tokat, yılın ilk altı ayında gerçekleştirdiği ihracat performansı ile dikkatleri üzerine çeken kent oldu. Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM) verileri; Tokat'ın, 2020 yılının Ocak ayında ihracatını en çok artıran şehir olduğunu gösteriyor. 2019 yılında 18,1 milyon dolar ihracata imza atan kentin yılın ilk ayındaki yüzde 155'lik artış performansı dikkat çekiciydi. Sanayi, tarım ve hayvancılık sektörlerinin ekonomide önemli rol oynadığı Tokat'ın ihracat başarısı, şubat, nisan ve haziran aylarında da devam etti. Kent, yılın ilk dört ayı, ihracatını en çok artıran ilk 10 kent arasına girmeyi başardı.

Tokat, toprak yapısı ve sulanabilir arazileriyle tarım alanında gelişmiş ürün çeşidi ve zengin bitki örtüsüne sahip bir il olarak öne çıkıyor. Gıda sanayi başta olmak üzere, taş ve toprağa dayalı sanayi, orman ürünleri sanayisi ve son yıllarda tekstil dokuma ve konfeksiyon sektörü, Tokat ekonomisinin bel kemiğini oluşturmaya başladı. Tokat, gıda sektöründe ülke genelinde 8. sırada yer alıyor. Şeker pancarı, tütün, yaş sebze ve meyve ile diğer endüstriyel tarım ürünleri, buğday ve diğer tahıl ürünleri, kent ekonomisine can veren ürün grupları arasında. Tokat'ta 5 bin dekar alanda yılda 9 bin ton civarında kiraz rekoltesi oluyor. Üretilen kirazların yüzde 60'ı da ihraç ediliyor. Her geçen yıl kiraz ihracatının yapıldığı ülke sayısı da artıyor. Rusya, Ukrayna, Gürcistan, Almanya, Hollanda ve İtalya'nın ardından Suudi Arabistan, Katar ve Ürdün'e de ihracatın başladığı belirtiliyor.

ŞİRKET KURULUMU ARTIYOR

Türkiye'nin ilk şeker fabrikalarından olan TURHAL şeker fabrikasının 1930'lu yıllarda kurulmasıyla birlikte, ilk sanayi kuruluşu ile tanışan Tokat, 2000'li yıllara kadar sanayide bir ilerleme kaydedemedi. Tarıma dayalı imalat sanayisinin gelişimi ve Erbaa, Niksar ve Turhal/Zile ilçelerinde kurulan Organize Sanayi Bölgeleri ile bölgenin sanayi üretimi artmaya başladı. Tokat Sanayi ve Ticaret Odası'nın verilerine göre; Tokat'ta kamu ve özel sektöre ait 227 adet sanayi kuruluşu bulunuyor ve bu tesislerde yaklaşık 10 bin kişi istihdam ediliyor.

DÜNYANIN 8. HARİKASI, TOKAT'TA!

Kültür ve yaya turizminin artmasıyla Tokat'ın turizmde de gelişim gözleniyor. Kentin en popüler turistik yeri ise Dünyanın 8. Harikası olarak nitelendirilen Pazar Balıca Mağarası. Sulusaray ve Reşadiye sıcak su kaplıcaları ile termal turizm, Reşadiye, Almus ve Niksar ilçelerinde de yaya turizmi yaygınlaşarak daha çok ziyaretçi çekmeye devam ediyor. El sanatları ile ilgili olarak geçmişte pilot bölge seçilen Tokat'ta halıcılık, trikotaj, sim-sırma, Siirt battaniyeciliği ve yazmacılık yöresinin sahip olduğu kültürel değerler arasında yer alıyor.

Sanayi Şehri

Karabük'ten

yüksek ihracat performansı

Küçük bir yerleşim yeri iken hızlı bir şekilde sanayileşme ve eş zamanlı olarak kentleşme süreci geçiren Karabük nüfusu, 1937 yılında Demir-Çelik fabrikasının kurulmasıyla doğru orantılı artmış. Sanayileşme ile birlikte çalışma hayatı da Demir-Çelik Tesisleri ve yan kuruluşları ekseninde gelişen Karabük, 2019 yılındaki toplam ihracat geliri 271 milyon dolar iken, 2020 yılının ilk 6 ayında gerçekleştirdiği 139,4 milyon dolarlık ihracat rakamıyla göz dolduruyor.

Endüstrileşme döneminin ilk adımlarını yansıtmamasının yanı sıra Karabük, ilçeleriyle birlikte, tarihi değerleri ve doğal güzellikleriyle Türkiye’de ve tüm dünyada kendine özgü bir şehir olma özelliğini koruyor. Türkiye tarihinde sanayileşmeyi temsil eden ilk şehir olmasıyla birlikte Cumhuriyetin ilanından sonra kurulan Türkiye’nin ilk şehri olarak biliniyor. Şehir planı fabrikanın kurulmasıyla birlikte çizilen ve Cumhuriyet’in tek planlı şehri olan Karabük, kısa zamanda sosyal ve kültürel açılardan modern bir kent halini aldı.

Safranbolu, ilçeler içinde en farklı konuma sahip. İlçe uzun senelere dayanan köklü tarihi geçmişiyle turizm konusunda önemli bir merkez olarak göz doldurduğu gibi demir-çelik sanayi nedeniyle; işçi ve işçi emeklilerinin yerleşim alanı tercihinde ilk sırayı aldı.

Hizmet sektörünün önemli gelişme kaydedildiği Safranbolu, geleneksel evleri, demirci ve semerciler çarşısı, hamamları ile bir dönem sadrazamların ağırlandığı ilçe, Karabük’ün sosyal ihtiyaçlarını da karşılamakta.

Kent, yerleşim açısından iki ayrı bölgede konuşlanmış. Bunlardan ilki kentin ilk geliştiği ve bugün şehir merkezini oluşturan kısmıdır. Eski yapıların bulunduğu bu bölgede düzenli bir yerleşim yoktur. Diğer bölge ise Demir-Çelik Fabrikasına ait konut alanlarında düzenli bir yapılaşma ile oluşan kooperatiflerin olduğu kısım.

“57 MİLYON HEKTARLIK TARIM ALANI”

Karabük ekonomisinde tarım ve orman ürünleri önemli paya sahip. Kentin %22,4’ü tarım, %65,5’i ise orman alanlarından oluşmakta. Sulanabilir alanın 89 bin 976 hektarlık alanında kuru tarım yapılıyor, 2 bin 579 hektarında sulu tarım yapılıyor.

Karabük’ün tarım alanlarınının 35 bin 237 hektarı nadasa bırakılırken, 57 bin 237 hektarlık bölümü de ekilmekte. Geniş ormanlık alana sahip Karabük’te buna karşın orman ürünleri imalatı sanayisi gelişmemiş durumda.

“SANAYİ ÜRETİMİ İHRACAT RAKAMLARINA YANSIYOR”

Karabük’te, Demir-Çelik sektörüne paralel olarak sanayi gelişme gösterdi. İl ekonomisinin tüm sektörleri için büyük önem arz eden Demir Çelik Fabrikaları kuruluşundan itibaren yüksek istihdam rakamlarına ulaştı. Kentteki sanayi üretimi iç piyasanın yanı sıra ihracat rakamlarına da yansımakta.

“2019 İHRACATINDA LOKOMOTİF ÜRÜN; ÇELİK”

Geçen yılı başarılı bir performansla kapatan Karabük toplamda 271,3 milyon dolar ihracat gerçekleştirdi. En yüksek hacim 244,5 milyon dolarla çelik alanında görüldü. Çeliği 11 milyon dolarlık dış satımla makine takip ederken, üçüncü sırada 7,3 milyon dolarla hazır giyim ve konfeksiyon yer aldı. 2019 ihracatında oransal bazda en yüksek artış ise ormanlık alanların fazlalığı sebebiyle mobilya, kağıt ve orman ürünlerinde yaşandı. 2019 yılında bu sektörde % 314’lük artış takip edildi. 2020 yılında da pandemi etkisiyle hacimler azalsa da üretim devam etti. Kentte ilk 6 ayda toplamda 139,4 milyon dolarlık ürün gönderildi.

2020 Aylık Bazda İhracat (milyon dolar)

Ocak	29.834,17
Şubat	19.839,46
Mart	24.719,76
Nisan	25.038,29
Mayıs	16.323,61
Haziran	23.660,33

kaynak:
<https://tim.org.tr/tr/ihracat-rakamlari>
Haziran 2020 yıllık ihracat

“KENEVİR ÜRETİMİNDE UYGUN ŞARTLARA SAHİP”

İt genelinde yoğun olarak meyve-sebze ürünleri, yem bitkileri, tahıl ve baklagillerinin ekilirken, son yıllarda kenevir üretimine ağırlık verilmiş. Ekimi ve hasadının kolay olmasının yanı sıra toprağın ve fiziki şartların uygun oluşundan dolayı çiftçiler kenevir üretimini tercih etmekte.

Yalova'da

İhracatın yükselen yıldızı; GEMİ ve YAT

Lokasyonu itibarıyla stratejik bir konuma sahip Yalova, bölgedeki hedef pazarlara yakınlığıyla yatırımcıların odağında. Artan OSB sayısı ve tersanelerle Yalova, Türkiye İhracatçılar Meclisi verilerine göre 2019 yılı aralık ayını %522,3'lük rekor artışla kapattı. Pandemiye rağmen dış satımda frene basmayan şehir ilk 6 ayda 190,6 milyon dolar ihracat gerçekleştirdi. İhracatta aslan payını tersaneler alırken, sırasıyla deri mamülleri, kimya ve yaş meyve-sebze ihracata katkı sağlayan sektörler arasında yer buldu

Oransal bazda en çok artış görülen sektörler

1 Ocak-30 Haziran

	2019	2020	Değer
Tekstil ve Hammaddeleri	110,83	272,04	145,46%
Yaş Meyve ve Sebze	96,77	230,23	137,91%
Deri ve Deri Mamulleri	16,77	33,92	102,27%

EN ÇOK İHRACAT YAPILAN SEKTÖRLER

1 Ocak-30 Haziran

	2019	2020	Değer
Gemi ve Yat	166.575,57	166.732,16	0,09%
Kimyevi Maddeler ve Mamulleri	5.918,85	8.068,95	36,33%
Madencilik Ürünleri	3.101,96	4.754,19	53,26%

Kaynak: <https://tim.org.tr/ihracat-rakamlari-haziran-sektorel-bazda-iller>

Istanbul, Bursa ve Kocaeli gibi büyükşehirlerle yakınlığıyla bilinen Yalova, 2019 yılını rekor ihracat artışı ile kapattı. Yüksek performansına 2020'de de devam eden Yalova yeni yıla 56,4 milyon dolarlık ihracatla giriş yaptı. Şehirde ihracat kısıtlama tedbirlerinin yoğun olarak uygulandığı ve bu sebeple dış ticaretin azaldığı Nisan'da 3 milyon 350 bin dolar seviyesine gerilese de, Mayıs'ta yeniden yükselişe geçerek 41 milyon 745 bin dolara çıktı. Bu başarıda ise gemi inşa sanayinin faaliyet gösteren tersanelerin imzası var.

Kentte ilk 6 ayda toplamda 190,6 milyon dolar ihracat gerçekleştirildi. Yapılan ihracatta lider tersanelerin etkisiyle gemi-yat alanı olurken, sırasıyla kimya, deri ve mamulleri ile yaş meyve-sebze ihracata katkı sağladı.

Sektör bazında bakıldığında ilk 6 ayda oransal olarak çok artış tekstil, yaş meyve-sebze ve deri ürünleri alanında yaşandı. 1 Ocak - 30 Haziran döneminde tekstil %145, yaş meyve-sebze %137 ve deri ürünleri ise %102 yükseldi.

Söz konusu dönemde sektörlerin ihracat oranı incelendiğinde liderliğe 166,7 milyon dolar ile gemi ve yat oturuyor. Kimyevi Maddeler 8 milyon dolarla ikinci Madencilik Ürünleri ise 4,7 milyon dolarla üçüncü sırada yer alıyor.

“SON TEKNOLOJİYLE DONATILAN GEMİLER DÜNYAYA DAĞILIYOR”

Türkiye'de gemi inşasının %45'i Yalova'dan geçiyor. Kentte bulunan 12 tersane yılda 55-60 gemi ve tekne inşa ederken, 750-800 gemiye bakım-onarım hizmeti veriyor. Tersanelerin çalışmalarında hibrit, elektrikli sevk ile uzaktan kumanda sistemleri gibi teknolojik sistemler kullanılıyor. Gemiler Norveç, İzlanda, İngiltere, Fransa, Danimarka, Kanada, İrlanda, Rusya gibi ülkeler için inşa edilip gönderiliyor.

“Dünyanın ilk uzaktan kumandalı römorkörü”, “Dünyanın en büyük balık fabrika gemisi” veya “Türkiye'de inşa edilen en büyük yüzer havuz” şeklinde anılan gemilerin yapıldığı, Türkiye'de

Topraklarının büyük bir kısmı tarım alanında verimliliğe sahip olan Yalova'nın en önemli ürünü Kivi. Türkiye'deki üretimin %60'ını gerçekleştiren kentin depolama avantajına sahip olmasından dolayı da başta İstanbul ve Kocaeli olmak üzere birçok ilin kivi ihtiyacına karşılık verilebilmekte.

ilk kez kruvaziyer yapılan tersanelere sahip Yalova'da bazı tersanelerin yeni gemi inşa defterleri 2022 yılında kadar rezerve edilmiş durumda.

YALOVA İHRACATINA OSB DESTEĞİ

Yalova'da yatırım süreçlerine başlanan OSB projeleri meyvelerini vermeye başlıyor. Kentte 7 organize sanayi bölgesi faaliyet gösteriyor. Yapılaşma ve kamulaştırma süreçleri devam eden ve inşalarına start verilen OSB'lerle istihdamın 70 bini geçmesi bekleniyor.

Yeni açılacak organize sanayi bölgelerinden biri olan Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'na tescil ve ilan edilen Yalova İMES Makine İhtisas OSB, kuruluş işlemlerini resmi olarak tamamladı. 4,70 milyon metrekarelik alanda 300 fabrika ile yaklaşık 20 bin kişiye istihdam olanağı yaratması planlanan Yalova İMES Makine OSB'de katma değeri yüksek ürünlerin imalatı yapılacak.

AÇILMASI PLANLANAN ORGANİZE SANAYİ BÖLGELERİ:

- ✓ Yalova Avrasya Giyim İhtisas OSB
- ✓ Yalova Gemi Yan Sanayi İhtisas OSB
- ✓ Yalova Kompozit ve Kimya İhtisas OSB
- ✓ Yalova Kalıp İmalatı İhtisas OSB
- ✓ Taşıt Araçları Yan Sanayi İhtisas OSB
- ✓ Yalova Çiçekçilik Tarıma Dayalı İhtisas OSB

2020 Aylık Bazda İhracat (milyon dolar)

Ocak	56.408,46
Şubat	63.195,52
Mart	21.669,76
Nisan	3.350,81
Mayıs	41.745,75
Haziran	4.261,24

Kaynak:
<https://tim.org.tr/ihracat-rakamlari>
İller bazında rakamlar Haziran 2020

“TÜRKİYE'NİN AYAK ARALIĞI EN GENİŞ PORTAL VİNCİ YALOVA'DA”

Gemi imalat sanayinde yatay üretim hattında kullanılan Türkiye'nin ayak aralığı en geniş portal vinci Yalova tersanesinde bulunuyor. Gemilerin tasarım süreci dahil can bulduğu Yalova tersanelerinde kişiye özel terzi usulü anahtar teslim projelere imza atılıyor. %80 oranında insan gücüne dayalı üretim modeli uygulanan tersanelerde makineler çelik kesim hattında kullanılıyor.